

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

11.00.04 – геоморфологія та палеогеографія

I. Формула спеціальності

Геоморфологія – наука про рельєф, що виник внаслідок взаємодії ендегенних, екзогенних та антропогенних процесів, про його походження, будову, закономірності розвитку.

Палеогеографія – наука про розвиток земної поверхні (географічної оболонки) протягом історії Землі.

II. Напрями дослідження

А. В геоморфології дослідження виконуються по таких основних напрямках:

- Теорія та методика, методологія загальної геоморфології, системний геоморфологічний аналіз; геоморфологічні закони та геоморфологічні парадигми.
- Теорія та методологія кліматичної геоморфології.
- Теорія та методологія структурної геоморфології.
- Теорія та методологія антропогенної геоморфології.
- Еволюційна геоморфологія: розвиток давнього та експонованого рельєфу; геоморфологічна етапність та хроногеоморфологія; геоморфологічні аспекти еволюції тектоногенезу, седиментогенезу, клімату, гідросфери, біосфери, рельєфоутворюючих процесів.
- Регіональна та планетарна геоморфологія: просторово-часові закономірності. Принципи та підходи до районування. Регіональні геоморфологічні проблеми України.
- Просторова організація сучасного рельєфу та рельєфоутворюючих процесів, їх взаємопов'язане функціонування та прогноз розвитку.
- Просторова організація природно-техногенних геоморфосистем, оцінка стану та прогноз розвитку.
- Методи геоморфологічних досліджень: системний аналіз та математичне моделювання; морфоструктурний та неотектонічний аналіз, морфодинамічний аналіз; геоморфологічне картографування; дистанційні, експериментальні, палеогеоморфологічні, морфометричні методи тощо.
- Прикладні проблеми сучасної геоморфології. Геоморфологічні дослідження при: пошуках корисних копалин, інженерному освоєнні території, сільськогосподарському природокористуванні; геоморфологічні дослідження для вирішення екологічних проблем; геоморфологічний прогноз; геоморфологічна експертиза; геоморфологічні основи раціонального природокористування в Україні.

Б. В палеогеографії дослідження виконуються по таких напрямках:

- Теорія палеогеографії. Методологія і методи досліджень: загальнонаукові, спеціальні наукові, науково-технічні.
- Хронологія і етапність розвитку природи Землі та окремих її регіонів; схеми палеогеографічної етапності природи.
- Основні частини і галузі палеогеографії: палеогеологія, палеогеоморфологія, палеопедологія, палеогідрологія, палеокліматологія, палеобіогеографія, палеоландшафтознавство, еволюційна екогеографія; загальна, регіональна і прикладна палеогеографія тощо.

- Теоретико-методологічні засади доголоценової палеогеографії; палеогеографічні пам'ятники та індикатори; реконструкції природи та методи реконструкцій; використання археологічних даних; створення карт давньої природи, давніх ландшафтів та палеоекогеографічних карт.
- Теоретико-методологічні засади палеогеографії голоцену, її спорідненість і відмінність щодо засад доголоценової палеогеографії; використання історичних даних тощо.
- Регіональна палеогеографія України та її проблеми; поетапні реконструкції природи та її компонентів, екогеографічних обстановок.
- Прогнозування і прогноз природи, окремих природних явищ та процесів, екологічних та екогеографічних змін на основі даних палеогеографії.
- Палеогеографічні дослідження при пошуках корисних копалин, інженерному та сільськогосподарському освоєнні і картографуванні, екологічних дослідженнях, будівництві.
- Палеогеографічні основи природокористування в Україні; палеогеографічна експертиза.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені географічні науки.